

En vändpunkt för hela Sverige

Vårt regionalpolitiska program

Partiet Vändpunkt

Medan människor runt om i landet kämpar för att bevara de sista resterna av samhällsservice i sina bygder fortsätter den politiska majoriteten att koncentrera resurserna till storstäderna. Nedläggningen av hälften av Arbetsförmedlingens kontor är bara den senaste i raden av exempel på hur landsbygden nedprioriteras. Skol- och butiksdöd drabbar allt fler mindre orter och samhällen. Stora värden fortsätter att plockas ut från landsbygden utan någon kompensation.

Så här kan det inte fortsätta. Hela Sverige varken kan eller vill bo i storstäderna. Nu krävs en politisk omläggning av stora mått för att hela landet ska kunna leva.

Partiet Vändpunkt vill se en helt ny politik där samhället investerar för utveckling i alla delar av landet. Idag presenterar vi tio reformförslag för en landsbygdspolitik som gynnar hela Sverige.

partietvandpunkt.se

1. Återinvestera vinster från naturresurser och reformera kommunala kostnadsutjämnningen

En stor del av det svenska välståndet kommer ur vinster från gruvor, vatten- och vindkraft på landsbygden. Merparten av de bolag som äger dessa naturresurser har huvudkontor i storstäder och betalar statlig skatt - som alltför sällan återinvesteras i glesbygden. Vi vill att de värden som utvinns på landsbygden i betydligt högre grad ska stanna i de regioner där de skapas. I Norge ger detta ett nettobidrag till landsbygdkommuner på 5.4 miljarder norska kronor om året. Det skulle kraftigt öka möjligheterna att ge alla människor i hela Sverige rimlig samhällsservice. Vi vill också reformera kostnadsutjämnningen för kommuner, då idag många mindre kommuner har ansträngd ekonomi – ett problem som spås växa på sikt.

Vi vill:

- införa ett nytt system utifrån norsk modell där regionen får behålla 10 % av det producerade värdet från storskalig vindkraft, vattenkraft och gruvor.
- markant höja avgiften för de som startar gruvor i Sverige, så att avgiften ligger på mellan 10 och 20 % beroende på metall.
- stärka kostnadsutjämnningen för kommuner.

2. Skapa statliga servicekontor i mindre orter över hela landet

Vi vill skapa statliga servicekontor på mindre orter i hela landet. Där ska det finnas tillgång till polis, arbetsförmedling, försäkringskassa och andra statliga verksamheter. Vi vill också finansiera mobila servicekontor där lämpligt för att nå ännu fler orter. Liknande system finns i Norge, där exempelvis röntgenbussar åker runt och många människor därigenom slipper resa långt vid behov av vård.

3. Utveckla driftsstödet för butiker i sårbara och utsatta lägen

En butik är nästan alltid mer än bara dagligvaruhandel. Det kan vara en chans till kontantuttag, bränsleköp, post, systembolag och mycket annat. Försvinner den försvinner också många stödfunktioner för andra invånare och företagare i bygden. Idag finns det driftstöd till butiker i sårbara och utsatta lägen, hemsändningsstöd och servicestöd. Men för butiker i glesbygd planeras detta stöd att halveras 2020-2025 jämfört med föregående period. Vi vill istället fördubbla detta stöd.

Vi vill:

- Fördubbla driftstödet till butiker i utsatta lägen.
- Öka möjligheterna för lokala handlare och producenter att delta i den lokala upphandlingen genom att införa en lokal livsmedelssamordnare efter engelsk modell.

4. Återför höjda miljöskatter till alla invånare med glesbygdsbonus

Klimatförändringarna fortsätter i oförminskad takt och behovet att ställa om vårt samhälle är akut. Men alla åtgärder fungerar inte lika bra överallt. Höjda bensinpriser kanske kan få fler i storstäderna att ta cykeln eller åka kollektivt, men på många platser i Sverige finns inga sådana alternativ – där blir höjda drivmedelsavgifter en straffskatt i stället för ett styrmedel. Vi vill att de skattehöjningar som behövs för att minska koldioxidutsläppen ska återföras som pengar i handen till alla invånare utifrån kanadensisk modell, med en särskild glesbygdsbonus.

5. Satsa på bygdebolag, gemenskapsbolag och andra bodelagsformer byggda på samverkan

Alla lokalsamhällen har olika förutsättningar och behov. Där-

för är det viktigt att så mycket som möjligt kan bestämmas och utvecklas lokalt. Utomlands har bygdebolag, gemenskapsbolag, kreditgarantiföreningar, medarbetarägda bolag och intressentstyrda bolag varit framgångsrika. Alla dessa nya bolagsformer bygger på samarbete och samverkan, där underleverantörer ses som partners, inte några som ska prispressas till max. Bolag där vi är människor som samarbetar, inte konkurrerar ut varandra, skapar helt andra möjligheter att gynna bygden. Vi vill att det ska vara lättare att skapa, bygga upp och driva bolag som jobbar för det gemensammas bästa.

Vi vill:

- skapa ett särskilt statligt uppstartsstöd till företag med dessa typer av driftsform.
- att bolag med särskild vinstbegränsning (svb) ska få undantag och inte behöva betala vinstskatt, då merparten av vinsten redan återinvesteras i verksamheten.
- utreda hur egenanställda och människor i alternativa anställningsformer kan garanteras socialförsäkringsskydd.
- komplettera Starta eget-utbildningar med dessa nya typer av bolag.

6. Öka resurserna till mindre skolor för att upprätthålla kvalitet och motverka centralisering och "storskolor"

För ett litet samhälle är en skola ofta en central mötesplats och bas för samhällsservicen. Utan skolan minskar intresset för unga familjer att bo kvar eller flytta in. Utan skola minskar antalet jobb för utbildade, service, fritidsaktiviteter, underlag för idrottsföreningar och så vidare.

Vi vill att staten tar ett större ansvar inte bara för lärarutbildningar, digitalisering och fortbildning av lärare, utan också ser till att det finns resurser för goda lärmiljöer i hela Sverige. För vissa nischämnen kan undervisningen ske via nätet och det är också bättre att en lärare med särskild kompetens reser till en byskola en dag i veckan, än att alla barnen därifrån ska behöva långpendla varje dag för att få träffa samma lärare.

Vi vill:

- utöka stödet till bykooperativa skolor och förskolor.
- höja skolpengen för skolor i mindre orter.
- skapa ett statligt lönetillägg för personal i landsbygdsskolor.

7. Återskapa lokala kreditinstitut

Lokala sparbanker spelade under årtionden en avgörande roll för Sveriges omvandling från jordbrukssamhälle till modern industrination. Det sextioåriga lokala sparbanker som alltså fortfarande finns kvar spelar en positiv roll i sina bygder och eventuella överskott går inte till aktieutdelningar och bonusprogram utan återinvesteras i det lokala kultur- och föreningslivet. Vi vill skapa fler av dessa samhällsnyttiga banker. Staten ska tillhandahålla etableringslån för nystartade lokala sparbanker, samtidigt som dessa – som i Norge – får rätt att kapitalisera sig genom att ge ut egenkapitalbevis.

8. Reformera fastighetsavgiften med sänkt avgift för hus på landsbygden

Idag är Sverige ett skatteparadis för den som äger miljoner och dyra fastigheter. Bor du i ett hus i Arjeplog, Pajala, Gällivare eller Kiruna har du antagligen fått höjd fastighetsavgift

med 50 procent eller mer jämfört med den gamla fastighets-skatten. Bor du däremot i Danderyd har avgiften halverats och i kommunerna Vellinge och Lidingö har du sannolikt fått en tredjedel lägre skatt.

Vi vill reformera fastighetsavgiften, där exklusiva och dyra hus får höjd avgift och hus med lägre ekonomiskt värde får sänkt avgift. Vi vill ta bort taket för fastighetsavgiften och sänka pro-centsatsen. Det gynnar särskilt husägare på landsbygden.

9. Tågtrafik i hela landet

I stället för storskaliga satsningar på höghastighetståg mel-lan storstäderna vill vi prioritera spårsatsningar över hela landet med särskilda satsningar på lokaltågen. Utöver da-gens plan på upprustningar behövs dubbelspår mellan Gävle och Sundsvall, snabbare spår mellan Sundsvall och Kramfors och en utbyggnad av Norrbotniabanan från Umeå till Luleå. Förutom planerade fyrspår vid storstäderna behövs länkar för snabbare tåg på sträckorna Jönköping-Borås, Uppsala-En-köping, Örebro-Karlstad-Oslo och Göteborg-Strömstad-Oslo. Vi vill också se en upprustning av Dalabanan och nytt spår till Sälen, så att turistnäringen kan ta emot fler gäster med tåg.

Dessutom behöver SJ ta ett samhällsansvar i stället för att drivas med vinst. Att människor kan resa på ett miljövänligt sätt som är tillförlitligt, bekvämt och billigt över hela landet är avgörande för att vi ska kunna minska växthusgasutsläppen i Sverige. Då är det också dessa motiv som ska vara vägle-dande för SJ:s verksamhet, i stället för att som nu dra in vinst till staten. Med SJ som ett allmänintressebolag främjas dessa värden och en järnväg för hela landet.

Vi vill:

- satsa motsvarande 1 % av BNP årligen på upprustning och utbyggnad av järnvägsnätet.
- prioritera tåg- och järnvägssatsningar över hela landet i stället för höghastighetståg mellan storstäderna.
- investera i en ny generation sov- och liggvagnar som kan sättas in på längre tågsträckor.
- ta bort vinstkravet och ombilda SJ till ett allmänintressebolag.

10. Ett hållbart skogsbruk som främjar landsbygden

Idag avverkas stora skyddsvärda skogar, inte sällan av statligt ägda Sveaskog. Skogen har ett långt större värde än det rent ekonomiska som följer på avverkning. Den är viktig i klimatomställningen, för turism och rekreation, för bevarandet av biologisk mångfald, och så mycket mer. Miljömålet "Levande skogar" ska vara vägledande inom skogspolitiken.

Vi vill:

- ombilda statliga Sveaskog till ett allmänintressebolag samt ändra Sveaskogs ägardirektiv till att öka klimatnyttan, bevara skyddsvärd skog, nyckelbiotoper och värden förknippade med tätortsnära skog (ex. rekreation och turism).
- införa ett bonus malus-system för markanvändning, där större trakthyggesbruk (kalhyggen) och exploateringar får betala en avgift. Ju större naturvärden som hotas desto högre avgift. Bonus fås vid bevarande av höga naturvärden samt blädningsbruk.
- att likvärdiga skatteförmåner som ges i samband med avverkning av skog också ska kunna tillämpas för de skogsägare som får ersättning för bevarande av naturvärden.